

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 403/2022-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpených JUDr. Danielom Tarbajom, advokátom, Zámocká 525/28, Stropkov, proti postupu Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 13 Csp 60/2017 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 9. augusta 2022 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a svojho práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 13 Csp 60/2017 (ďalej len „napadnuté konanie“). Sťažovatelia navrhujú prikázať okresnému súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných prieťahov, priznať im finančné zadosťučinenie vo výške 3 000 eur pre každého z nich a náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia sa spoločnou žalobou s ďalšími dvoma žalobcami ([REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]) doručenu okresnému súdu 27. februára 2017 domáhali určenia, že do dedičstva po nebohom [REDAKOVANÉ] patrí pohľadávka voči žalovanej spoločnosti POHOTOVOŠŤ, s. r. o., na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 196 eur s príslušenstvom, a určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky.

3. K žalobe sťažovateľov sa žalovaná spoločnosť vyjadrila podaním z 29. marca 2017, ktoré bolo právnenému zástupcovi sťažovateľov súdom doručené 4. apríla 2017.

4. Žalobcovia vo veci podali ďalšie vyjadrenie 29. októbra 2021, v ktorom zhrnuli svoju argumentáciu a poukázali na viaceré právoplatne skončené konania okresného súdu a Krajského súdu v Prešove medzi totožnými sporovými stranami, ktorých meritom boli obdobné nároky.

5. Okresný súd vo veci nariadil pojednávanie na 9. november 2021, ktoré bolo zrušené. Ďalšie pojednávanie bolo nariadené na 26. apríl 2022, na ktorom okresný súd vyhlásil rozsudok, ktorým žalobe sťažovateľov v celom rozsahu vyhovel. Predmetný rozsudok okresného súdu bol právnomu zástupcovi žalobcov doručený 30. júna 2022. Proti rozsudku žalovaná podala odvolanie.

6. Z dôvodu nečinnosti a prietáhov zo strany okresného súdu sťažovatelia podali 15. júla 2022 sťažnosť predsedovi okresného súdu. Listom č. k. Spr 22096/2022 z 29. júla 2022 predseda okresného súdu sťažovateľom oznámil, že *„Vzhľadom na celkový počet pridelených vecí zákonný sudca realizuje opatrenia, aby bolo vo veci konané a rozhodnuté v objektívne primeranej lehote, pričom na plynulosť konania mala v danej veci vplyv práceneschopnosť sudcu ako i mimoriadne opatrenia a obmedzenia súvisiace s pandémiou ochorenia COVID-19. Zákonný sudca uprednostnil vybavovanie urgentnejších a prípadne jednoduchších vecí s tým, že ďalšie veci popri tom vybavoval následne podľa ich poradia a jeho časových možností.“*

II.

Argumentácia sťažovateľov

7. Sťažovatelia uviedli, že v napadnutom konaní okresný súd vo veci rozhodol po 5 rokoch a 2 mesiacoch od podania žaloby a vec dosiaľ nie je právoplatne skončená, pretože žalovaná podala proti rozsudku okresného súdu odvolanie.

8. Vychádzajúc z rozhodovacej praxe všeobecných súdov, problematiku týkajúcu sa určenia, že pohľadávka patrí do dedičstva po poručiteľovi, rozhodovania o vydaní bezdôvodného obohatenia z dôvodu bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľských zmlúv a určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky v spotrebiteľskom práve nemožno podľa sťažovateľov hodnotiť ako skutkovo, procesne ani právne zložitú.

9. Ako zo zápisnice z pojednávania z 26. apríla 2022 vyplýva, skutkové tvrdenia strán v zásade sporné neboli a išlo iba o otázku právneho posúdenia veci.

10. Je zrejmé, že okresnému súdu nič nebránilo, aby vo veci sťažovateľov rozhodol v primeranej lehote. Navyše k ďalšiemu zbytočnému prietahu došlo aj pri doručovaní písomného vyhotovenia rozsudku, ktorý bol právnomu zástupcovi žalobcov doručený až po 65 dňoch.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní. Sťažovatelia namietajú nečinnosť okresného súdu, ktorý vo veci meritórne rozhodol až po 5 rokoch od podania žaloby.

12. Ústavný súd ďalej poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej opakovane pripomína, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05). Pojem „zbytočné priet'ahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý treba vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavnú sťažnosť spravidla odmietne ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05).

13. Súčasťou rozhodovacej činnosti ústavného súdu je aj názor (I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, II. ÚS 32/00, II. ÚS 12/01, I. ÚS 22/01, I. ÚS 29/02, IV. ÚS 37/02, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02, IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 205/03, I. ÚS 16/04, IV. ÚS 102/05), v zmysle ktorého sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie základného práva označenými orgánmi verejnej moci ešte trvalo. Ak v čase, keď sťažnosť ústavnému súdu došla, už nedochádza k namietanému porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02), vychádzajúc pritom z účelu týchto práv, ktorých spoločným menovateľom je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci (I. ÚS 145/03, I. ÚS 142/03, I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/05). Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že ústavná sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok nápravy na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní základných práv ďalej nepokračovalo.

14. S poukazom na už uvedené východiská ústavný súd pristúpil k posúdeniu ústavnej sťažnosti sťažovateľov. Napadnuté konanie ako celok trvá od podania žaloby sťažovateľov 27. februára 2017. Vo veci bolo okresným súdom nariadené pojednávanie na 26. apríl 2022, na ktorom bol vyhlásený rozsudok (žalobe bolo vyhovené), čím bolo vo veci meritórne rozhodnuté.

15. Ústavný súd vzhľadom na sťažovateľmi predstreté argumenty uvádza, že postup okresného súdu v napadnutom konaní sa síce nejaví ako optimálny, avšak podľa názoru ústavného súdu, najmä s prihliadnutím na povahu napadnutého konania (určenie, že do dedičstva patrí pohľadávka na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 196 eur, a určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, ktoré nepatria do kategórie tzv. citlivých konaní), dĺžku napadnutého konania (ktorú považuje za hraničnú), ako aj na okolnosť, že okresný súd vo veci meritórne rozhodol 3 mesiace pred podaním ústavnej sťažnosti, i keď jeho rozhodnutie nie je dosiaľ právoplatné, nedosahuje takú ústavnoprávne relevantnú intenzitu, ktorá by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie umožňovala ústavnému súdu dospieť k záveru o namietanom porušení sťažovateľmi uvedených práv podľa ústavy, listiny a dohovoru.

16. Na základe uvedeného ústavný súd nevyhodnotil doterajšiu dĺžku rozhodovania okresného súdu v napadnutom konaní ako nezlučiteľnú so základným právom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Po preskúmaní ústavnej sťažnosti a postupu okresného súdu v napadnutom konaní, vychádzajúc z citovanej judikatúry, dospel ústavný súd k záveru, že postup okresného súdu v napadnutom konaní je poznačený prieťahmi, ale tieto v okolnostiach posudzovanej veci nedosahujú ústavne relevantnú intenzitu, na základe ktorej by po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie bolo možné vysloviť porušenie sťažovateľmi označených práv. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľov pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

17. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľov uvedenými v jej petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. septembra 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu